

de VRIJBRIEF

LIBERTARISCH TIJDSCHRIFT

MAANDBLAD NR. 100
JUNI 1986

VRIJBRIEF nr. 100.

We hebben de laatste tijd al vaker een soort jubileum van het Libertarisme gehad; over deze honderdste Vrijbrief gaan we daarom niet te veel zeggen.

Wel wil ik graag nog eens benadrukken dat uit deze continuïteit blijkt dat we met zijn allen ervan overtuigd zijn dat we met een belangrijke zaak bezig zijn. Als we die overtuiging niet hadden, waren we er al lang mee opgehouden.

Dit te meer omdat toch nog steeds blijkt dat we de juiste weg om ons vrijheidsideaal voor een betere wereld aan anderen over te brengen, nog steeds niet gevonden hebben. Of wel? Zijn we gewoon op de goede weg en hebben deze idealen nu eenmaal hun tijd nodig om begrepen te worden?

Uit studies over het invoeren van nieuwe procedures in bedrijven blijkt overduidelijk dat het grootste probleem is de weerstand van de mensen. En die weerstand komt voor het overgrote deel uit angst voor verandering. Wat we hebben is misschien niet goed, maar we weten wat het is. En het nieuwe moeten we nog maar afwachten.

Hoeveel moeilijker en tijdrovender is het dan niet om een maatschappij te veranderen! Zelfs een maatschappij waarmee praktisch iedereen ontevreden is. Het is wel een maatschappij waarin veel mensen zich veilig en verzorgd voelen. Dat dit gaat ten koste van andere mensen en dat daardoor de ellende in de wereld alleen maar kan toenemen, begrijpen de meesten helemaal niet. Wij zullen daarvoor nog veel werk kunnen verzetten eer we zover zijn dat we ons ideaal benaderen. Maar we weten dat we voor een goede zaak werken. Daarom zullen we volhouden en we zullen winnen.

Ir. H. J. JONGEN SR.

Voorzitter Stichting LIBERTARISCH CENTRUM

UIT DE INHOUD

The Intellectual Activist
over het Libertarisme
pagina 2

"Kinderen en Rechten"
pagina 5

Leef Libertarisch
pagina 8

"Zelfrichting"
Een boekrecensie.
pagina 12

THE SOLUTION
Het nieuwe boek van
Leon Louw en Frances
Kendall
pagina 14

Hoe naar Stockholm
in Augustus?
pagina 15

Een blik op de beurs
pagina 16

door

Everet DeJager

"Het Libertarisme, de perversie van de vrijheid" is de kop van een lang artikel in een publicatie die de opvolger is van de Ayn Rand Letter. Voor zover ik weet is het de officiële spreekbuis van het Objectivisme. Hoofdredacteur/uitgever is Peter Schwartz die bovenvermeld artikel heeft geschreven.

Hij heeft niets goeds over het Libertarisme te zeggen. Als hij gelijk zou hebben moeten we het meteen vaarwel zeggen. Ik geloof dat hij een paar fouten heeft gemaakt. Enig onderzoek toont hoe erg die fouten zijn. Voor een goed begrip van zijn standpunt is het nodig iets over de geschiedenis van het Objectivisme te weten. Het Objectivisme is de filosofie die Ayn Rand heeft ontwikkeld. Deze is beschreven in haar romans, te beginnen met Loflied (Anthem), daarna in de Eeuwige Bron (The Fountainhead) en toen in Atlas Shrugged. In de zestiger jaren opende Nathaniel Branden, die toen met Ayn Rand samenwerkte het Nathaniel Branden Institute (NBI) dat een aantal lezingen op plaat en band verkocht. Deze werden tegen betaling gepresenteerd in huiskamers en zaaltjes. Ik heb naar de meeste ervan geluisterd. Een probleem dat duidelijk naar voren kwam in de lezingen en de bijbehorende vragenrubrieken was een politiek van wat ik noem

"GEEN KETTERS TOEGESTAAN".

Het was zelfs niet toegestaan te discussieren over verschil van mening met Branden of Rand. Ik heb het een aantal keren geprobeerd, zonder enig succes.

De zwakheid van het Objectivisme is dus dat het autoritair is geworden. Een kleine elite, die zuiver denkt, controleert de parels der wijsheid die rondgedeeld worden.

Nathaniel Brandon werd weggezuiverd uit de beweging, terwijl Ayn Rand de show bleef leiden.

Omdat het Libertarisme geen centraal committee heeft, en geen intellectuele elite die alle publicaties controleert, bevat haar literatuur veel verschillende meningen. Peter Schwartz begrijpt dit echter niet. Hij poneert vele citaten en zegt dan: "Libertariërs geloven", hij vervormt de betekenis van de citaten en wijst het Libertarisme af op grond van de zo bereikte conclusies.

"Het Libertarisme wil alle waarden en moraal aan de kant zetten omdat die teveel beperkingen opleggen." Morele waarden vormen de standaard voor het menselijk gedrag; het Libertarisme vindt dat mensen moeten handelen op de manier die ze toevallig kiezen ... alle gedrag is toegestaan en niemand hoeft er bang voor te zijn dat hij beoordeeld wordt ...". Aldus Mr. Schwartz. En waar haalt hij dit toonbeeld

van misinformatie vandaan? Murray Rothbard suggereert dat een veroordeelde misdadiger geen straf verdient; hij moet alleen zijn slachtoffer schadeloos stellen, voordat hij wordt vrijgelaten. Murray heeft deze gedachtengang ontwikkeld als protest tegen de gebruikelijke bewering dat een misdadiger iets misdaan heeft tegen de "gemeenschap" in plaats van tegen een mens van vlees en bloed. Het feit dat de toepassing van het idee om de misdadiger genoegdoening te laten verschaffen aan zijn slachtoffer, sommige misdadigers heeft verbeterd, gaat voorbij aan Mr. Schwartz. Zijn enige zorg is dat de misdadiger de straf zou kunnen ontlopen. Tenslotte bestaan goed en kwaad werkelijk, en het kwaad moet onderdrukt worden. De erkenning dat het geen zaak van een regering is om mensen te vertellen hoe ze zich moeten gedragen ontbreekt volkomen. Haar enige gerechtvaardigde rol is die mensen te stoppen wiens gedrag de gelijke rechten van anderen aantast.

Natuurlijk bestaat er minderwaardig gedrag. Omdat het Libertarisme verdorven mensen toestaat in eigen kring hun walgelijke handelingen te verrichten, mist het Libertarisme elk gevoel voor waarden. Maar mr. Schwartz, is het de rol van de regering een specifiek stelsel van waarden op te leggen? We hebben religieuze leiders die die taak graag op zich nemen.

Hij valt "Defending the Undefendable" van Walter Block aan, waarin betoogd wordt dat prostitutie niet verschilt van elke andere zakelijke transactie

en niet als minderwaardig moet worden gezien. Block heeft er plezier in de pooier te prijzen, die de functie heeft de twee partijen voor een transactie samen te brengen. Terwijl hij dat doet is hij, volgens Block, moreel hoogstaander dan sommige zakenmensen, die afhankelijk zijn van beperkende wetten van de regering met de opzet de competitie te ontmoedigen.

Maar mr. Schwartz kan dit niet uitstaan. "Dit is niet een verzoek om de wetten tegen de prostitutie en andere misdaad-zonder-slachtoffers af te schaffen. Het is een schetterende oproep om alle morele waarden af te schaffen". Wees daar zeker van Schwartz. Het is de uitspraak dat het opleggen van de morele waarden helemaal jouw zaak niet is, noch die van de regering.

Schwartz krijgt helemaal de kriebels over onze buitenlandse politiek van niet-inmenging. Wat zou hij doen als hij het voor het zeggen had? "Een staat waar de individu volledig onderdrukt wordt vormt een potentieel gevaar, en Amerika heeft, als het ziet dat zijn belangen risico's lopen, het morele recht dit met alle mogelijke middelen uit te roeien." (Wie gaat beslissen welk niveau van potentieel gevaar actie gaat uitlokken? Op welke gronden zal de beslissing worden genomen? Zoals Ayn Rand zegt: "Blank out").

Voor het geval we ons afvragen of hij er voorstander van is Amerikaanse jongens te verplichten op vreemd terrein te vechten: "Door het ondernemen van militaire ingrepen tegen landen die een objectief gevaar vormen voor onze vrijheid - ongeacht of zo'n ingrijpen

plaatsvindt binnen de V.S. - bewaart de regering de vrijheid van de Amerikanen".

Is dit rationeel, objectief denken of is dit gekheid? Wat precies doen ze verkeerd? Waar ben ik dit eerder tegengekomen?

Als een detective die alle feiten nagaat op zoek naar het stukje dat mist, heb ik gezocht. Eindelijk vond ik het. Godsdienst. Ik ben opgegroeid in een goed Christelijke omgeving, en heb vele uren doorgebracht met er over te leren en te debateren en het uiteindelijk te verwerpen. In sommige van de Objectivistische lezingen, in sommige geschriften van Ayn Rand en in het artikel van Peter Schwartz kwam ik hetzelfde onplezierige gevoel tegen van "er is iets mis, maar wat?" dat ik had in de godsdienstige discussies en preken. Het "wat" is ABSOLUTE ZEKERHEID. Deze mensen zijn er totaal 100% zeker van dat ze gelijk hebben, zoals de theologen die hun "geopenbaarde waarheid" hebben - en geen discussie toegestaan. Omdat ze "weten" zien ze er geen been in te verklaren dat elke one-

nigheid verkeerd is. Niet alleen verkeerd, maar slecht, zondig. Dat is hun keus, maar ik denk dat iedereen zal toegeven dat de vermenging van godsdienst en regering dodelijk is. Zo ook de vermenging van het religieuze idee van de "geopenbaarde waarheid" en de regering. Ayn Rand heeft ons gezegd dat ideeën gevolgen hebben, en dat filosofie essentieel is. En sommige filosofen zijn beter dan anderen omdat hun ideeën gebaseerd zijn op de werkelijkheid van oorzaak en gevolg.

Ik voel me beter bij het bestuderen van het Libertarisme dan het Objectivisme. Waarom? In het Libertarisme zit enige onzekerheid, enig verschil van mening, enige erkenning dat we niet de totale volledige onveranderlijke kennis over alles bezitten. Mijn ervaring heeft me geleerd dat er wel heel weinig gevallen zijn waar het mogelijk is de absolute waarheid of leugen te kennen. En ik heb verschrikkelijk onheil aangericht zien worden door mensen die er volledig zeker van zijn dat ze gelijk hadden.

Vertaling: W.A. Albada.

ZWART GELD

In oktober 85 stuurden wij naar aanleiding van vragen van lezers een open brief aan minister president Ruud Lubbers. Daarin stelden we ter discussie de morele kant van "zwart werken".

We kregen geen antwoord, en dat kunnen we ons eigenlijk wel voorstellen. Want waar blijft Lubbers als hij op alle open brieven gaat reageren.

Wat ons wel tegenviel, is dat de pers die een kopie gekregen had, ook helemaal niet reageerde en net deed of ze de brief nooit ontvangen hadden. Mogen we daaruit concluderen dat de pers niet goed raad weet met een fundamentele benadering van deze kwestie? Of zelfs dat ze met alle fundamentele benaderingen geen raad weten?

Wij schreven toen in maart een persoonlijke brief aan Lubbers met de vraag hoe we deze zaak nu zouden behandelen.

We kregen een antwoord van de voorlichtingsdienst, die inderdaad bevestigde dat de minister president nooit op open brieven reageert.

Onze vraag betreffende zwart werken werd afgedaan met de opmerking: "Uit de stukken die het kabinet gepresenteerd heeft over het "zwarte circuit" over misbruik en oneigenlijk gebruik blijkt een visie die fundamenteel afwijkt van de uwe."

Veel zijn we hier dus nog niet mee opgeschoten. We wisten allemaal wel dat de regering "tegen" is. Maar onze vraagstellers zouden graag horen "op basis van wat?" Wat is het fundamentele recht van de overheid om personen die uit vrije wil samen iets doen, een deel (of alles) van het resultaat van die samenwerking af te nemen?

Bovendien had één van de vraagstellers nog aangetoond dat het zwarte circuit voor iedereen voordeel oplevert.

Een recht om vruchten van iemands

arbeid af te nemen, kan m.i. alleen maar gebaseerd zijn op de stelling dat alle resultaat van productie in feite van de staat of van de gemeenschap is.

En dat betekent dan weer dat iedere producent, dus ieder mens, aan de staat toebehoort.

Is dat wat het kabinet reeds gepresenteerd heeft?

Wij zullen toch eens informeren hoe en wanneer dat gesteld is, en we zullen u op de hoogte houden van de resultaten.

Overigens hebben we de laatste tijd uit verklaringen van de Partij van de Arbeid kunnen afleiden dat de mens volgens hen inderdaad aan de staat toebehoort. De staat is zelfs verantwoordelijk voor de opvoeding van de mens. En daarvoor moeten de kinderen al erg vroeg bij de moeder worden weggehaald.

In het kader van de verkiezingen hebben ze deze uitspraken wat verzacht, maar niet herroepen!

Wij stellen nog meer bijdragen en/of meningen van lezers over dit belangrijke onderwerp zeer op prijs.

Hub Jongen sr.

"KINDEREN EN RECHTEN"

PRINCIPES

EN

PRAGMATISME

HET Libertarisme is een filosofie voor samen leven. Het zegt, in eerste instantie, niet hoe iemand gelukkig kan worden, hoe iemand vrienden verkrijgt, welk voedsel gezond is, enzovoorts.

Uitgangspunt van het Liberta-

risme is het volledig respect voor de vrijheid, het leven, en het eigendom van ieder ander individu ... mits de ander ook dit respect voor anderen heeft. Anders gezegd: het Libertarisme heeft als uitgangspunt voor samen leven: het initiëren van

geweld, of het dreigen daarmee (=dwang) is (ethisch) niet toegestaan.

Zolang individuen naar dit uitgangspunt handelen, is een ieder vrij te doen of te laten wat hij/zij zelf wil. Ieder kiest zijn eigen moraliteit, levensstijl, werk, hobbies, enzovoorts.

Vanuit pragmatische, wetenschappelijke, psycho-filosofische of metafysische gronden zijn allerlei leidraden, richtlijnen, en adviezen te geven. Ieder individu blijft vrij om deze wel of niet aan te nemen om zijn/haar eigen leven te leiden. Zolang het Libertarische uitgangspunt voor samen leven (dus: voor een vrije samenleving) maar gerespecteerd wordt.

Deze redenering kan op ieder gebied toegepast worden: economie, rechtspraak, psychotherapie, werknemer en werkgever, samenwerken, en ...

OP KINDEREN.

Wanneer men de conclusie trekt dat "kinderen" een recht hebben op onderhoud zonder meer, dan komt dit er op neer dat er (alweer) bepaald wordt dat er belangrijker dingen bestaan in het samen leven tussen mensen dan individuele vrijheid. Dit is (grotendeels) de uitspraak van Gilbert de Bruycker (zie Zijn Er Nog Libertariërs?, VB mrt 86), en ik ben het ook volledig met hem eens dat dit soort redeneringen "de eerste stap tot het collectivisme" zijn.

A = A.

Vrijheid = geen geweldsinitiatie. Ieder individu gaat vrijwillig zelf contracten en afspraken aan of ... er is sprake van dwang. Geen compromis!

Een voorbeeld waartoe zo'n compromis kan leiden is te vinden in het artikel van Guy de Maertelaere (zie Aandacht voor de Nederlandse Groenen, VB mrt 86) waarin hij zich afvraagt: "wie buiten (en zelfs binnen) de Libertarische beweging durft nog koudweg te stellen dat men, wie niet in eigen levensonderhoud kan voorzien, maar moet laten verhongeren?"

IK!

Niemand heeft aanspraken op mij die ik niet vrijwillig ben aangegaan. Of ze leggen me aanspraken op, en dat maakt hen tot misdadigers. In dit kader passen (collectivistische) uitspraken zoals:

"Ieder mens heeft recht op een basis-inkomen.

"Ieder heeft recht op een woning"

"Ieder heeft recht op onderwijs"

"Ieder heeft recht op gezondheidszorg"

En wie moet daar dan voor zorgen? Wie wordt daartoe gedwongen? Ideeën hebben consequenties. Wat zijn nu de consequenties van het Libertarische "idee" voor de relatie ouder-kind, of "volwassenen-onvolwassenen", in het algemeen?

Mijns inziens zijn er principes en pragmatische consequenties.

PRINCIPIEEL

Een vrouw die een kind draagt is zelf volledig verantwoordelijk voor het wel of niet in leven laten van het kind. Abortus, op welk tijdstip dan ook, is zuiver haar verantwoordelijkheid. Het kind leeft in

haar lichaam en ieder individu heeft, volgens het Libertarisme, volledig de beschikking over het eigen lichaam.

Wanneer het kind gebaard is dan is het een individuele entiteit en moet de Libertarische afspraak ook voor dit jonge mens gelden (zoals het voor ieder wezen geldt die zijn zelfbewustzijn kenbaar kan maken). Dus er mag geen geweld geïnitieerd worden. Het pasgeboren kind mag niet gedood worden. Omgekeerd mag ook niemand gedwongen worden voor het kind te zorgen. Als niemand voor het kind wil zorgen zal het uiteraard sterven.

Tot op het tijdstip, in de ontwikkelingsfase van een kind, dat het kind bewust afspraken kan aangaan (en dit is veel vroeger dan de meeste mensen denken) zijn er geen wederzijdse verplichtingen. (Het lijkt mij verstandig wanneer een netwerk van (particuliere!) rechtspraak instanties alleen contracten legitimeren en bekrachtigen waarbij duidelijk is dat beide partijen de termijn en de consequenties kunnen overzien. Maar dat is een onderwerp voor een ander artikel).

Buiten afspraken die kinderen maken zijn er geen Libertarisch rechtmatige wederzijdse afspraken, behalve het Libertarisch uitgangspunt. Een kind bezit "zijn" ouder(s) niet, en een ouder bezit "haar" kind niet.

PRAGMATISCH

Ik zal er vermoedelijk even veel moeite mee hebben als ieder andere om iemand in moeilijkheden niet mijn hulp aan

te bieden. Wat mijn beweegredenen daar ook voor zijn (egoïstisch in ieder geval) de zaak blijft dat ik vind dat ik niet daartoe gedwongen moet worden, noch zal ik een ander daartoe dwingen.

Daar ik, en de meeste Libertariërs, er in eerste instantie naar streef mijn eigen vrijheid te vergroten en als tweede doelstelling (pragmatisch uit het eerste voortvloeiend) probeer ik (sommige) anderen er (soms) van bewust te maken dat een vrije samenleving ook voor hen voordelen heeft. Dit houdt voor mij vervolgens in dat ik ook streef naar, voor zover in mijn beïnvloedingsvermogen, individuen zelf-respecterend en zelfstandig te doen zijn.

Dus ook die jonge mensen die kinderen worden genoemd. Een groeiend aantal Libertarische denkers houdt zich met dit onderwerp bezig: Francis Kendall (zie haar boek Super Parents Super Children), Peter Breggin (The Psychology of Freedom), Nathaniel Branden, Thomas Szasz, Ken Schoolland, e.a.

Kern van hun betoog, dat ik grotendeels deel, is dat:

- 1) Als ik zelf mede zou kiezen kinderen te verwekken dan zal ik bijdragen in de zorg, ondersteuning, ontwikkeling, enz. die ik nodig vind.
- 2) dat ik er naar zou sturen hen tot verantwoordelijke, zelfstandige, zichzelf respecterende, egoïstische en (rationeel-anarchistische) Libertarische individuen te ontwikkelen.
- 3) dat ik er naar zou streven volwassenen die "hun" kinderen op andere wijze behande-

len (zonder dat zij dwang uitoefenen) te overtuigen tot ander gedrag (door economische en/of sociale boycot, door beïnvloeding en overtuiging, door beroep op hun rede, enz.)

Oftewel: op pragmatische gronden (en/of eigen morele keuze) zouden Libertariërs eigen kinderen niet verwaarlozen (integendeel), en anderen onder (economische, sociale) druk zetten dit ook niet te doen.

Nog een stap verder: daar niemand een kind bezit lijkt het mij niet ethisch onaanvaardbaar wanneer iemand anders het kind aanbiedt bij zijn natuurlijke moeder weg te gaan om elders beter verzorgd te worden. (Kinderen die door hun ouders met respect en liefde worden behandeld zullen dit niet gauw doen).

Een instelling zoals LIFHAS zou b.v. contracten met jonge mensen aangaan, of zelfs een "gratis" verzekeringspakket aanbieden in gevallen waarin de jongeren nog te jong zijn dit zelf af te sluiten. Maar, op dit pragmatisch (Libertarisch, rationeel-anarchistisch) vlak wil ik uitgebreid terugkomen op een ander moment.

Hopenlijk is met dit betoog duidelijk geworden dat er een fundamenteel onderscheid moet worden gemaakt tussen het Libertarische principe en de eigen moraliteit die een ieder zelf kiest (op grond van nadenken, ervaringen, gevoelens, impuls of geloof). Te vaak wordt dit in discussies en artikelen van Libertariërs en Libertarisch-gezinden vergeten.

Jan Smid, 31-3-86.

LEEF LIBERTARISCH

De huidige samenleving kenmerkt zich door machtsstrijd. De verenigde proletariërs - voor de wet is iedereen gelijk en dus proletariër - voeren een onafgebroken strijd tegen de kapitalistische machtsbolwerken. Een nobele donquichotterie, want de kapitalist is allang weggebureaucratiseerd. De enige machtsmonopolies die we nog vinden zijn in handen van het collectief of hogere ambtenaren.

Het vervelende in deze is ech-

ter dat we, ondanks dat het allang achterhaald is, elkaar met argusogen beloeren. We kijken nog steeds of de buurman het niet iets beter heeft dan wijzelf en of hij niet een klein beetje neigt naar een kapitalistische houding. En zien we ergens zo'n dwingeland, dan moet hem acuut mores geleerd worden. We vergeten hierbij zelfs op de gevolgen te letten.

Het wantrouwen werkt overal in

door. In de relatie arbeidgever/arbeidnemer, leverancier/klant, man/vrouw, moeder/kind/school, arm/rijk, belastingbetaler/steuntrekker, noem maar op. Ieder voor zich, alle partijen, voelen zich steeds tekort gedaan:

- De werkgever vindt dat hij teveel voor zijn personeel moet betalen.
- Het personeel vindt dat er te weinig in het loonzakje zit.
- De leverancier heeft klachten over betalingen.
- De klant vindt de marge van de leverancier te hoog.
- De man klaagt over het werk en valt 's-avonds volledig uitgeput in een luie stoel voor de TV.
- De vrouw heeft het moeilijk met de verplichtingen jegens de kinderen en met manliefs karige inkomen: "Als je nu eens je best deed dan zou je vast wel een betere baan kunnen vinden!"
- De leerlingen vinden dat ze op school te hard moeten werken.
- De ouders dat de kinderen er niets leren.
- De leraren vinden de jeugd ongeïnteresseerd: "Ik doe mijn best, maar er komt niets uit."
- De armen voelen zich gehinderd door rijken: "profiteurs."
- De rijken zeggen dat ze niet rijk zijn wegens de sociale profiteurs, en hoge belastingen.
- Iedereen moet een hoger inkomen houden om zijn belastingen te kunnen voldoen. "Hadden zij het er maar niet van moeten genieten," schij-

nen de inspecties te denken.

- De uitkeringstrekker voelt zich beklemd tussen regeltjes, hij mag niets doen om zijn lot te verbeteren, alleen wanhopig sollicitatiebrieven schrijven. Ook hij ziet de waarde van zijn gulden verminderen en ook het aantal gulden.

Het is één ding om van al deze ongenoegens het collectief de schuld te geven. Inderdaad zijn vrijwel alle problemen daar op terug te voeren. Het blijkt alleen dat langs deze weg niets te bereiken is. De reden hiervoor is dat vrijwel iedereen via ingrepen van het collectief tracht zijn lot te verbeteren. Vrijwel niemand realiseert zich dat dit altijd gaat ten koste van de inzet of portemonnee van anderen, via regeltjes of belastingen en andere "premies."

Als amateur wereldverbeteraar zie ik de weg van het gelijk maken van mensen via een collectief, als weinig zinvol; het kan alleen ge- en verbieden, initiatieven doden. Het doet hiermee haar eigen bestaansrecht geweld aan omdat een dergelijk ingrijpen in de vrijheid van handelen, bijvoorbeeld door uitgeven van vergunningen, altijd meer ongelijkheid veroorzaakt. U kunt dit aan de hand van de huidige wetgeving eenvoudig constateren.

Een effectievere benadering dan via een collectief, moet vooral gezocht worden in samenwerken, in het staken van het bespioneren van elkaar.

Dit eist enige moed, want we gaan er tegenwoordig systematisch van uit dat niemand te vertrouwen is. We hebben geleerd dat iedereen uitsluitend uit is op het behalen van eigen voordeeltjes, ten koste van anderen.

Zelfs als dat zo is, is er een goede reden om het wantrouwen aan kant te doen. Samenwerken namelijk, geeft beide partijen voordeel. En of nu de ene of de andere partij er iets meer beter van wordt is dan wel jammer, maar minder jammer dan dat beide de poging hun lot te verbeteren er aan geven door om deze reden niet samen te werken.

Samenwerken met het bewustzijn dat beide partijen profiteren, ondergraaft het socialisme. Een socialistische samenleving is namelijk gebaseerd op de ontevredenheid van iedereen. Socialisme kan alleen welvaren wanneer iedereen steeds een beroep doet op een overheid om belangetjes af te schermen, door gunsten te verlenen ten koste van anderen. Het leidt per definitie tot een eindsituatie waarin geen enkel indi-

vidu meer mag handelen zonder dat dit is voorgeschreven.

Wanneer libertariërs een tegenwicht willen geven, zullen ze moeten beginnen met de zwakken hun wettelijke recht te ontzeggen hun zwakheid uit te buiten. Het probleem is echter dat dit in een democratie niet kan zonder revolutie.

De enige mogelijkheid is de zwakken sterk maken. En het middel hiertoe samenwerken, het strijken van de vlag van de klassestrijd dus en gaan zoeken

wat die oude tegenstander, de buurman, voor je zou kunnen betekenen. Maak hem tevreden dan heeft hij geen behoefte aan regeltjes en wetten. Werk met hem samen.

Een zaak is duidelijk: deze samenwerking moet beginnen binnen de libertarische gemeenschap. Als libertariërs niet vruchtbaar kunnen samenwerken, kun je er ook geen buitenstaanders bij betrekken.

LOUIS VAN STEKELENBURG

FREE WORLD CHRONICLE (Afs)

nu in magazine formaat

VRIJBRIEF-abonnees kunnen zich abonneren door f 30,- of BF 560 op de rekening van het Libertarisch Centrum over te maken onder vermelding van: Ab. F.W.C.

KRUGERRAND
Money you can trust.

G.L.F. Erren
Montgomerylaan 359
5612 BH Eindhoven
Tel. 040-437568

TERRITORIAL GANGSTER

Overheden kunnen een zeer grote invloed uitoefenen op het leven van een individu, omdat velen een dergelijke macht accepteren. Vele politici kiezen hun "vak" om macht uit te kunnen oefenen.

De definitie van de T.G. luidt volgens André Spies: iemand die fraude, geweld, onderdrukking, desinformatie enz. gebruikt om "autoriteit" of jurisdictie over een gebied en/of mensen, die in dat gebied verblijven of er geboren zijn, op te leggen, is een T.G.

VH

EGIL PETTERSON BESPAART DE NOORSE STAAT f 38.000

Toen Egil onlangs (febr.86) merkte dat zijn gezichtsvermogen snel verslechterde en dat hij met één oog vrijwel niets meer kon zien, ging hij naar de oogarts. Van de oogarts hoorde hij dat hij grauwe staar had; door de ooglenzen te vervangen zou dat in een paar uur te verhelpen zijn. In februari 1987 kon hij voor die ingreep opgenomen worden. Vervolgens gaf de oogarts opdracht aan het bureau uitgifte rijbewijzen om, met onmiddellijke ingang, het rijbewijs van Egil in te trekken. Mensen met één oog mogen wel rijden, maar met een blind oog kan dat kennelijk niet!

Thuisgekomen, inmiddels werkeloos, want een taxichauffeur

zonder rijbewijs kan niet werken, nam zijn vrouw contact op met de particuliere Kliniek 8. Resultaat: Vrijdag contact en onderzoek, bezoek aan bank om 12.000 NKR te lenen zodat hij de opname kon betalen en daarna opname in Kliniek 8. Maandag met goed gevolg geopereerd en weer, gelukkig, thuis. Tevens de kosten van de opname in het Rijkshospitaal ad 100.000 NKR uitgespaard. En dan niet te vergeten de arbeidsongeschiktheidsuitkering waar hij als kleine zelfstandige ook nog voor verzekerd was.

Wie zei ook al weer dat de gezondheidszorg te belangrijk is om het aan de staat over te laten?

W.van Hulten

DE LAFFER CURVE

In Zweden heeft men, eind 1985 de belasting op video-tapes met 2/3 verminderd tot 15 SEK = f 5.50. Dat gebeurde naar aanleiding van het feit dat er vrijwel geen tapes meer in de "legale" (dus belaste) handel werden verkocht. Het "zwarte" circuit bloeide echter als nooit tevoren.

In de eerste twee maanden na de belastingverlaging werden er al meer tapes verkocht dan in heel 1985! Voor 1986 wordt een belastingopbrengst verwacht, 2x zo groot als in '85.

In een radio interview met de Min. van Financiën dhr. K.O. Fjeldt werd als vraag gesteld of hij dacht dat dit een mooi voorbeeld was voor de theorie van Laffer.

Antwoord: "Nee, dit heeft niets met de Laffer Curve te maken, want het is duidelijk dat de mensen bij een bepaalde belastingdruk ophouden met werken. Niemand weet echter waar dat punt ligt. De oorzaak van dit geval ligt in de slecht geconstrueerde belastingwetge-

ving (ik heb overigens niet aan deze wet meegewerkt) en daardoor is die zwarte markt ontstaan. De eenvoudigste manier om de legale markt te herstellen is de belasting te verlagen en op die manier de belasting gemakkelijker hanterbaar te maken".

Voor iedere politicus en vooral voor een Minister van Financiën uit een zo zwaar belast land als Zweden, is het natuurlijk onmogelijk om hierin de curve van Laffer te erkennen. Als volgende vraag zou wel eens een vraag naar een algehele belastingverlaging kunnen komen om op die manier de economie op een gezondere leest te schoeien.

Het is duidelijk dat politici dit zien als een geïsoleerd probleem, ze hoeven dan niet op andere plaatsen in te grijpen. Dergelijke praktijkgevallen zien we regelmatig om ons heen. Het is tijd dat dit soort zaken regelmatig wordt gesignaleerd en gepubliceerd.

VH

BOEKRECENSIE

OOG OM OOG, TAND OM TAND

EN ANDERE VORMEN VAN EIGENRICHTING DOOR FRANS DENKERS

Onlangs is een tweede boek van de politiepsycholoog Frans Denkers uitgegeven. Het is een merkwaardig boek dat het verdient om onder de aandacht van

Libertariërs en Libertarischgezinde te worden gebracht. In zijn boek signaleert Denkers de historisch scheefgegroeide betutteling van de burgers op het

vlak van de misdaad-bestrijding en misdaad-voorkoming door de overheid.

Men wordt in Nederland eerder gestraft dan gerespecteerd wanneer iemand probeert een ander te helpen of te beschermen tegen misdadigers, laat staan als je maatregelen treft om jezelf en je eigendom te beschermen.

Ieder kent het geval van de hoge ambtenaar wiens familieleden probeerden krakers uit hun pand te verwijderen. Niet de krakers, maar de eigenaren werd "aanzetten tot geweldpleging" door de politie ten laste gelegd! Ieder heeft ook het geval van Marianne Bachmeier kunnen volgen (recentelijk verfilmd en op de TV vertoond).

Hoewel ook Denkers binnen "collectivistische kaders" blijft, benadrukt hij dat men vergeten is dat deze organen (politie en justitie) van origine primair hulpmiddelen waren voor, en verlengstukken van individuele burgers om hen te ondersteunen en te helpen bij de verantwoordelijkheid die zij zelf kunnen en willen dragen. Hij pleit voor het scheppen van rechtmatige ruimte voor eigenrichting. Hij definieert eigenrichting als: "ieder spontaan en relatief onmiddellijk optreden van particuliere burgers, buiten de politie en justitie om, tegen verdachten, daders van een strafbaar feit waarvan zij di-

rect slachtoffer, of als omstander direct getuige zijn."

Vervolgens stelt hij een gedragscode voor waaraan eigenrichting moet voldoen om, volgens de Nederlandse rechtsstaat, gelegitimeerd te worden. Hoewel ik kanttekeningen plaats bij zijn oplossing voor "de door de wet hopeloos gemaakte burger", en het zeker geen libertarische oplossing is, lijkt het mij belangrijk dat Denkers uiting geeft aan een groeiend ongenoegen bij veel mensen, ongenoegen over de mogelijkheid zichzelf, hun eigendom, anderen en anderenmans eigendom te beschermen: het beetje eigendom dat de staat jou laat behouden mag je namelijk nauwelijks of niet eens beschermen.

Misschien zal Denkers' boek mensen stimuleren te ijveren naar meer macht over hun eigen leven, waaronder bescherming en verdediging van dat leven. Ook al vergeet Denkers, en velen met hem, de zeer bedenkelijke rol die de staat vaak speelt. Voor wie meer wil weten over het libertarische alternatief ten aanzien van bescherming en verdediging verwijs ik naar de LSV-brochures: Verdediging Volgens Libertarische Principes, Van.Glabbeek en Smid; en Protection and Defense According To Libertarian Principles, Smid

J.Smid

LEON LOUW & FRANCES KENDALL

Iedereen die The Solution gelezen heeft is zeer enthousiast. Het is een boek, dat hoewel voor en door Zuid Afrikanen geschreven, voor alle landen een duidelijke weg naar een gezondere maatschappij aangeeft.

Het Libertarisch Centrum heeft een aantal van deze boeken besteld. De helft van de bestelling is al verkocht, maar als U snel Uw aankoop opgeeft kunt U nog in het bezit komen van dit unieke boek. De prijs is f 49,50.

Bestellingen aan W. van Hulsten, Fr.Haverschmidt 1.31, 3116 JK Schiedam.

WERK GEZOCHT

English speaking Italian (just returned from South Africa). Instrumentation technician with experience in aircraft, food processing, chemical, and petro-chemical industries. Seeking permanent work in Holland. Happy with temporary and odd jobs, also in related fields. Redelijke beheersing van het Nederlands.

Please contact Fulvio Magnanini
Tel.:010- 4 55 49 45.

VRAAG VAN DE MAAND

Degene die het beste (=libertarische) antwoord instuurt, krijgt een verlenging van zijn abonnement met twee nummers.

KERN ENERGIE

Kan er sprake zijn van een Lib. Standpunt t.o.v. Kernenergie? Zo neen, Waarom niet? Zo ja, Waarom wel, en hoe is dat dan?

ANTWOORD

Op de vraag van Vrijbrief nr. 95/96:

Wie zijn de grootste "wapenhandelaars" ter wereld?

Deze vraag bleek zo makkelijk dat alle inzenders ongeveer hetzelfde antwoord gaven. Praktisch voor iedereen is duidelijk dat dat uiteraard de "regeringen" zijn.

Het lot bepaalde dat dhr. S.te M. een verlenging van zijn abonnement met twee nummers krijgt.

BOEKEN GEVRAAGD

Aanbiedingen aan W. v. Hulsten, Fr.Haverschmidt 1. 31, 3116 JK Schiedam. tel.:010- 4 26 27 24

992 "Atlas wirfst die Welt ab" door Ayn Rand.

Vervolg van pagina 16

Op valutagebied iets nieuws:

Het Pond zal nog wat stijgen, de Dollar is voorlopig zijn dieptepunt gepasseerd en zal stabiel tot hoger gaan. (vandaar het advies AKZO en KLM)

De Australische \$ blijft hangen, terwijl de NZ \$ omhoog is.

Goud en de rest van de edele metalen blijven ook hangen, er begint echter wat beweging in te komen.

Gezien allerlei ontwikkelingen en toestanden in de mijnbouw aandelen, denk ik dat het tijdperk van goudprijsstijgingen niet ver meer in de toekomst ligt, maar ik koop nog steeds niet.

Ir. L.H.M. Jongen

STOKHOLM

Over de Conventie zal ik ditmaal weinig zeggen. Aanmeldingen voor het busje kunnen nog altijd geschieden.

Inmiddels zijn er een aantal mensen die de Conventie kamperend willen meemaken.

Iedereen die interesse heeft om zich bij die groep aan te sluiten, of ook in Stockholm wil gaan kamperen kan mij bellen, of schrijven voor nadere inlichtingen.

AANBIEDING

Iemand heeft de Conventie reeds betaald en kan niet gaan. Hij biedt zijn gereduceerde inschrijving aan. DE MOGELIJKHEID OM NOG GOEDKOOP NAAR STOKHOLM TE KUNNEN.

W.v.Hulten, Fr.Haverschmidt 1.31
3116 JK Schiedam, T.010-4262724

AGENDA

- 1 juli :Enterprise Day
- 3 juli :Kring Schiedam (7/8;
4/9; 2/10; 6/11; 4/12)
- 7 juli :Zomercursus economie
in het Engels van de
George Mason University
samen met het Institut
Economique de Paris.
Info: Redactie.
- 8 juli :Kring Tilburg (12/8;
8/9; 14/10; 11/11;9/12.
- 21/27 aug. :3e Libertarian Inter-
national World Conven-
tion in Stockholm.
Zie programma.
- 31 okt.:Lib. Studie Weekend
in Kalterherberg

Voor nadere informatie kunt U bellen;

Lib.Centrum Ned.: 03465-64994

Kring R'dam/S'dam:010-4268702

Kring Tilburg/Het Gooi:

013 -634821

Kring Eindhoven: 040 -111622

vragen naar Stefan van Glabbeek

(Adv.)

LIBERTARISCH BOEKCENTRUM

Postbus 336 - 2100 AH Heemstede

Bezoeken? Informatie? Bel 023 - 29 09 41.

"Specialist in vrijheid sinds 1975!"

DE VRIJE MARKT _____ _____ IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

IN HET TEKEN VAN DE VERKIEZINGEN

De afgelopen weken stond in Nederland de beurs vooral in het teken van de verkiezingen. Velen durfden vóór de verkiezingen geen posities in te nemen uit angst voor een PvdA overwinning. U als Vrijbrieflezer weet dat het eerder een "door de hond of door de kat gebeten" situatie is. Ook een CDA/VVD regering zal uw vrijheid straks verder inperken. De koehandel is reeds begonnen en de stoet van belangengroeperingen komt al bij de informateur "handelen". Wat uw stem in dit geval waard is, blijkt nu wel ...

Echter, een beurs gaat vaak een kant op, op basis van sentimenten. Vandaar dat er een koersexplosie ontstond. Normaal is dat na zón sprong omhoog er een reactie naar beneden komt. Zelf vind ik zón reactie vaak een goede gelegenheid om te kopen.

VOORZICHTIGHEID GEBODEN

Trouwens, u had toch niets verkocht voor de verkiezingen? Blijf dus de Nederlandse waarden behouden, en koop voorzichtig bij. (het internationale deel: AKZO, KLM warrants 365, Kon. Olie).

Voorts zou hetzelfde als in Nederland nu ook in Duitsland kunnen gebeuren. Daar is binnenkort een deelstaat-verkiezing. De beurs neemt hier een afwachtende houding aan uit angst voor een overwinning van de "Groenen". Als u dan warrants Deutsche Bank en Bayer koopt gokt u op een "goede" (minst slechte) uitslag.

vervolg op pagina 15.

HET LIBERTARISME is een filosofie en een wereldbeweging. Het erkent zowel op theoretische als op praktische gronden dat het principe van de individuele vrijheid ieders hoogste goed is. En dit op alle gebieden, sociaal, economisch, politiek, moreel.

Daarom streeft het Libertarisme naar een zo breed en zo consequent mogelijke toepassing ervan.

Dit houdt ondermeer in het bouwen aan een vrije wereld waarin vrede is, niet alleen tussen mensen van verschillende landen, maar ook tussen mensen met verschillende opvattingen, in verschillende omstandigheden, met verschillende taal, opvoeding en beroep.

Om dit doel naderbij te brengen is het noodzakelijk dat steeds meer mensen het VRIJHEIDSIDEAAL begrijpen en willen toepassen.

De VRIJBRIEF tracht hieraan bij te dragen door het verstrekken van informatie over gebeurtenissen in de Libertarische beweging.

Ook biedt de VRIJBRIEF een FORUM waar ieder zijn of haar visie onder eigen verantwoordelijkheid kan uiteenzetten (uiteraard binnen de mogelijkheden van de beperkte plaatsruimte).

De VRIJBRIEF betekent tevens een band tussen gelijkgezinde personen in de BENELUX en daarbuiten, die streven naar een betere wereld met vrijheid, rechtvaardigheid en vrede.

Uw vrijheid bestaat slechts voor zover zij wordt verdedigd en dat doet niemand beter dan U, BEGIN ER DAAROM NU AAN.

Verantwoordelijke uitgever van de VRIJBRIEF: H.J. Jongen, Statiestraat 57/b.3, 8-2180 Kalmthout.
